

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 431/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 7214/2010, sp. zn. Rvp 7215/2010, sp. zn. Rvp 7222/2010, sp. zn. Rvp 7248/2010, sp. zn. Rvp 7249/2010, sp. zn. Rvp 7250/2010 a sp. zn. Rvp 7251/2010, zastúpenej Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8 CoE/136/2010-53 z 29. júla 2010, č. k. 17 CoE/272/2010-50 z 27. júla 2010, č. k. 19 CoE/292/2010-42 z 19. augusta 2010, č. k. 19 CoE/205/2010-37 z 13. mája 2010, č. k. 4 CoE/292/2010-24 z 30. júla 2010, č. k. 5 CoE/244/2010-38 z 15. júla 2010 a č. k. 4 CoE/298/2010-52 z 30. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 7214/2010, sp. zn. Rvp 7215/2010, sp. zn. Rvp 7222/2010, sp. zn. Rvp 7248/2010, sp. zn. Rvp 7249/2010, sp. zn. Rvp 7250/2010 a sp. zn. Rvp 7251/2010 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7214/2010.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 5. novembra 2010 a 9. novembra 2010 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoE/136/2010-53 z 29. júla 2010, č. k. 17 CoE/272/2010-50 z 27. júla 2010, č. k. 19 CoE/292/2010-42 z 19. augusta 2010, č. k. 19 CoE/205/2010-37 z 13. mája 2010, č. k. 4 CoE/292/2010-24 z 30. júla 2010, č. k. 5 CoE/244/2010-38 z 15. júla 2010 a č. k. 4 CoE/298/2010-52 z 30. júla 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých v priebehu októbra 2006 až júna 2008 (ďalej len „zmluva“) poskytla viacerým fyzickým osobám úvery v sume od 199,16 € do 995,82 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v 12 mesačných splátkach. Keďže dlžníci neuhradili niekoľko po sebe idúcich splátok, boli v priebehu decembra 2007 až júla 2009 rozhodcovským nálezom (majúcim podľa názoru sťažovateľky povahu exekučného titulu) právoplatne zaviazaní na zaplatenie dlhu.

1. Následne vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7214/2010 bol 24. júna 2009 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske 23. júla 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Partizánske uznesením č. k. 4 Er 229/2009-42 z 10. mája 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol

krajský súd uznesením č. k. 8 CoE 136/2010-53 z 29. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

2. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7215/2010 bol 23. augusta 2008 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske 9. októbra 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Partizánske uznesením č. k. 3 Er 2484/2008-39 zo 4. mája 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 17 CoE 272/2010-50 z 27. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

3. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7222/2010 bol 18. júla 2009 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske 26. augusta 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Partizánske uznesením č. k. 4 Er 290/2009-32 zo 17. mája 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 19 CoE 292/2010-42 z 19. augusta 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

4. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7248/2010 bol 16. marca 2008 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske 7. apríla 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Partizánske uznesením č. k. 4 Er 2216/2008-20 z 20. januára 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 19 CoE 205/2010-37 z 13. mája 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

5. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7249/2010 bol 16. augusta 2008 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Považská Bystrica 10. októbra 2008 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Považská Bystrica uznesením č. k. 10 Er 426/2008-14 z 31. mája 2010 exekúciu zastavil.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 CoE 292/2010-24 z 30. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

6. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7250/2010 bol 9. augusta 2009 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Partizánske 23. novembra 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Partizánske uznesením č. k. 6 Er 328/2009-27 z 19. apríla 2010 exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5 CoE 244/2010-38 z 15. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

7. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 7251/2010 bol 23. apríla 2009 podaný návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Trenčín 8. júna 2009 začal nútený výkon rozhodnutia. Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 61 Er 925/2009-41 z 19. mája 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 CoE 298/2010-52 z 30. júla 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom súdov, ktorý im predchádzal, „... boli porušené... jeho základné práva a slobody vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd... v príčinnej súvislosti s vyššie uvedeným porušením práva na spravodlivý proces boli porušené aj základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, „... že spravodlivosť konania v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňa... princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti...“. V tomto ohľade vyčítala prvostupňovému súdu, „... že z vlastného podnetu... tj. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného, zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom

pred zahájením tohto konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie...“. Podľa názoru sťažovateľky, „... tým, že súd zasiahol do vykonávacieho konania tak, že exekučné konanie bez ďalšieho zastavil, porušil právo sťažovateľa vlastníť majetok a pokojne užívať majetok v zmysle Protokolu I Dohovoru.“.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej práva „*na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru ... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...*“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

II. 1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7214/2010, sp. zn. Rvp 7215/2010, sp. zn. Rvp 7222/2010, sp. zn. Rvp 7248/2010, sp. zn. Rvp 7249/2010, sp. zn. Rvp 7250/2010 a sp. zn. Rvp 7251/2010 a z tohto obsahu

vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

Krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil uznesenia prvostupňových súdov o zastavení exekúcie z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať na základe rozhodcovských nálezov. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd označenými uzneseniami porušil právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

II. 2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Ústavný súd taktiež poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 vydanom pod sp. zn. 3 Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“

S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu (aj prvostupňového súdu), ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho

konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd ďalej uvádza, že pri rozhodovaní o obdobných veciach sťažovateľky odmietol jej sťažnosti aj z ďalšieho dôvodu, a to pre nedostatok svojej právomoci (II. ÚS 406/2010).

II. 3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ňou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami prvostupňových súdov dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k zásahu

do práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecné súdy svojím postupom aplikovali zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodovali v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto sú sťažnosti v tomto rozsahu zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ich z toho dôvodu pri ich predbežnom prerokovaní odmietol.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010